

بسم الله الرحمن الرحيم

ترجمہ کتاب

# خوشنویسی عربی

خود نسخ برای مبتدیان

موزہ انگلستان

مقدمہ: ونیتیا پورتر

مترجم: زہرا اورنگی

تالیف و خوشنویسی: مصطفی جعفر

چاپ موزہ انگلستان

نام کتاب : خوشنویسی عربی (خط نسخ برای مبتدیان)

کد مقدمه : ونیتیا پورتر

کد مؤلف : مصطفی جعفر

کد مترجم : زهرا اورنگی

ناشر : اندیشه عصر

شمارگان : ۲۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۱-۴۹۵-۷

قیمت : ۹۵۰۰۰ تومان

عنوان و پدیدآورنده

خوشنویسی عربی (خط نسخ برای مبتدیان) / مقدمه: ونیتیا پورتر مؤلف: مصطفی جعفر مترجم: زهرا اورنگی

مشخصات نشر

تهران: اندیشه عصر، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری

وزیری

شابک

۹۷۸-۶۰۰-۴۲۱-۴۹۵-۷

وضعیت فهرست‌نویسی

فیبا

یادداشت

عنوان اصلی: The British Museum Arabic Calligraphy Naskh script for beginners

عنوان دیگر

خط نسخ برای مبتدیان موزه انگلستان

موضوع

خوشنویسی عربی

Calligraphy, Arabic

خط عربی -- راهنمای آموزشی

Arabic language -- Writing-- Study and teaching

خط نسخ -- راهنمای آموزشی

Writing, Naskh -- Study and teaching

شناسه افزوده

پورتر، ونیتیا، مقدمه‌نویس

شناسه افزوده

Porter, Venetia

شناسه افزوده

اورنگی، زهرا، ۱۳۴۰- مترجم

رده‌بندی کنگره

NK۳۶۳۳

رده‌بندی دیویی

۷۴۵ / ۶۱۹۹۲۷

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۸۶۵۳۶۰۷

مرکز پخش:

تهران- میدان انقلاب- ابتدای خیابان آزادی- روبروی سینما مرکزی

بازار بزرگ انقلاب- طبقه زیر همکف- پلاک ۹ تلفن ۶۶۴۲۴۶۱۷-۶۶۹۱۴۳۰۱

همراه: ۴۱۸۳۹۱۷-۰۹۱۲

زبان عربی هم زبان و هم خط قاسانیز در سنت شعر شفاهی  
 است. اصلاً زبان عربی به عنوان مشهور بودند، بکار رفته است.  
 حرف گفتاری در دربارهای قدرتمند منشأ این هم‌پیمانان در جنوب  
 هم‌پیمانان قبایل عرب مانند Lak- عراق و سوریه می‌باشد. زمین‌هایی  
 ۱mids ۲Lak- لخمیز و Ghassanids که به وسیله روم شرقی حکمرانی

۱ - لخمی‌ها یا بنی‌لخم یا مناذره یا دودمان لخمی نام دودمانی عرب بود که در میان سده‌های سوم تا هفتم میلادی بر حیره و عراق و بحرین فرمان می‌راندند. خاستگاه نخستین‌شان یمن بود و در سده‌های دوم و یکم پیش از میلاد به سوی شمال عربستان، عراق، اسرائیل و سوریه کوچیدند. آنان در آغاز کیش بت‌پرستی داشتند، سپس مسیحی نشطوری شدند و پس از جبرگی مسلمانان دین اسلام را پذیرفتند. لخمی‌ها پیرو ساسانیان بودند و دشمن آنها غسانیان یا بنی‌غسان (Ghassanids)، پیرو روم بودند.  
 ۲ - غسانیان یا بنی‌غسان

می‌شد و کشورهای مدیترانه‌ای را کنترل می‌کرد و همچنین ساسانیان که بر کشورهای عراق و ایران حاکمانی می‌کردند. با پیدایش حکومت اسلامی در عربستان بعد از سال ۶۲۲ میلادی این زمین‌ها سرانجام بخشی از سرزمین اسلامی شد. زبان عربی متعلق به یک خانواده از زبان‌های عربی، یونانی و لاتین می‌باشد، که همه آنها نهایتاً از الفبای فنیقی سرچشمه گرفته‌اند و در اواخر هزاره دوم قبل از میلاد ایجاد شده‌اند. اصل اشکال حرف عربی هنوز بحثی پژوهشی است، اما به نظر می‌رسد که احتمالاً از پایتخت مجلل آن از شکل خط آرامی ناشی شده است که، بوسیله اردنی‌ها مورد استفاده قرار می‌گرفت و هنوز در اردن کنونی وجود دارد.

عربی زبانی بود که در قرآن، کتاب مقدس مسلمانان، از طریق جبرئیل به پیامبر اسلام محمد (ص) در خارج مکه در اوایل قرن هفتم میلادی وحی گردید و سپس خط آن نوشته شد. به این خط و زبان تقدس زیادی تعلق گرفت و هنگام رونویسی قرآن و دیگر نوشته‌های مذهبی تلاش زیادی برای زیبانویسی آن صورت گرفت. در اوایل این دوره سبک خط بکار رفته برای متون مذهبی و در نتیجه برای کتیبه‌های تاریخی از خط گوشه‌دار که عموماً کوفی نامیده می‌شد، استفاده می‌شود. مکاتبات روزمره در آن زمان بر روی پاپیروس و با خط شکسته گرد شده‌تری، نوشته می‌شد. این خط شکسته که تا قرن

دوازدهم به طور فزاینده آراسته شده بود، به تدریج جایگزین خطوط تحریری خواناتری شد که، یکی از آنها نسخ بود.

گسترش اسلام از اسپانیا به غرب، از آفریقا و تا شرق، اندونزی، منجر به انتشار گسترده زبان و خط عرب شد.

چون خواندن و حفظ کردن قرآن به زبان عربی اصلی برای مسلمانان لازم بود، این زبان در کنار زبان‌های محلی بارها یاد گرفته شد. در بسیاری از موارد خط عربی جایگزین خط‌های محلی شد که موجب خارج شدن از قلمرو زبان عربی شد. این زبان برای نوشتن مجموعه متنوعی از زبان‌ها مانند زبان فارسی، اردو، ترک (تا اصلاحات آتاتورک در سال ۱۹۲۸، هنگامی که الفبای ترکی - رومی

خط عربی به مجذوب کردن و الهام بخشیدن ادامه داد. خوشنویس مشهور زبان فارسی میرعلی<sup>۱</sup> می‌گوید: خوشنویس به پنج چیز نیاز دارد: خوش اخلاقی، درک خوشنویسی، خوش خطی، توانایی تحمل درد و مجموعه کاملی از ابزارها.

ونیتیا پورتر

بخش باستانی آسیایی، موزه انگلستان

۱ - میرعلی تبریزی (درگذشت ۸۵۰ ه. ق) با لقب قُدوة الکتاب (به معنی پیشگام خوشنویسان) فرزند میرعلی سلطانی از خوشنویسان به نام و از مفاخر خوشنویسی ایرانی در سده هشتم و نهم هجری (چهاردهم و پانزدهم میلادی) است. او را واضح و مبدع خط زیبای نستعلیق می‌دانند که از قله‌های رفیع هنر ایرانی است.